

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

59
08
X

ДОКЛАД

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца, № 802-01-29, внесен от Министерски съвет, приет на първо гласуване на 21 септември 2018 г.

Проект!
Второ гласуване

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца

(обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм., бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 21, 30, 33, 68 и 95 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 71 и 110 от 2008 г., бр. 23 от 2009 г., бр. 15 и 24 от 2010 г., бр. 99 от 2011 г., бр. 54 и 103 от 2012 г., бр. 15 и 109 от 2013 г., бр. 57, 79 и 96 от 2015 г., бр. 98 от 2016 г., бр. 99 от 2017 г. и бр. 30 и 77 от 2018 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

Предложение от народния представител Светлана Ангелова, направено по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОНС:

Създава се нов § 1:

„§ 1. В чл. 1а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думите „дирекциите „Социално подпомагане“ се заменят с „Агенцията за социално подпомагане и териториалните ѝ структури - регионални дирекции за социално подпомагане и дирекции „Социално подпомагане“.

2. Създава се ал. 5:

„(5) Националната агенция за приходите предоставя на Агенцията за социално подпомагане и на дирекциите „Социално подпомагане“ необходимата данъчна и осигурителна информация за изпълнение на функциите по ал. 3 по писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или директорите на дирекции „Социално подпомагане“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 1:

§ 1. В чл. 1а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думите „дирекциите „Социално подпомагане“ се заменят с „Агенцията за социално подпомагане и териториалните ѝ структури - регионални дирекции за социално подпомагане и дирекции „Социално подпомагане“.

2. Създава се ал. 5:

„(5) Националната агенция за приходите предоставя на Агенцията за социално подпомагане и на дирекциите „Социално подпомагане“ необходимата данъчна и осигурителна информация за изпълнение на функциите по ал. 3 по писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или директорите на дирекции „Социално подпомагане“.

§ 1. В чл. 2 се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 се създава т. 4:

„4. месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител.“

2. В ал. 4 след думите „т. 3“ се добавя „и 4“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 1, който става § 2.

§ 2. В чл. 4 след думите „ал. 3, т. 1“ се добавя „и 4“.

Предложение от народните представители Георги Гьоков, Иван Иванов, Валери Жаблянов, Драгомир Стойнев, Надя Клисурска-Жекова, Виолета Желева, Кристина Сидорова, Цветан Топчиев, Пенчо Милков и Румен Георгиев:

§ 2 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 2, който става § 3.

§ 3. В чл. 7 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 2 думите „задължителна предучилищна подготовка“ се заменят със „задължително предучилищно образование“.

2. Алинея 12 се изменя така:

„(12) В случаите по ал. 11, т. 2 месечна помощ може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от датата на прекратяването, а в случаите, когато спирането за третия и шестия месец е за месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната помощта, тя може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от месеца, следващ месеца на спирането.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 3, който става § 4:

§ 4. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 думите „задължителна предучилищна подготовка“ се заменят със „задължително предучилищно образование“.

2. В ал. 12 накрая се поставя запетая и се добавя „а в случаите, когато спирането за третия и шестия месец е за месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната помощта, тя може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от месеца, следващ месеца на спирането.“

§ 4. Създава се чл. 8е:

„Чл. 8е. (1) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител се предоставят на другия родител или на настойника/попечителя, който отглежда детето и живее постоянно в страната, при условие че детето:

1. не получава наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;

2. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

5. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

6. живее постоянно в страната.

(2) Месечната помощ по ал. 1 се отпуска на другия родител или настойника/попечителя, в случай че средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(3) Когато помощта се отпуска на настойника/попечителя на детето, при преценка на наличието на условието по ал. 2, се вземат предвид доходите на семейството на настойника/попечителя и на детето, за което се иска помощта.

(4) Месечната помощ по ал. 1 се предоставя до навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(5) При условията на ал. 1, т. 1, 2 и 6 месечна помощ се предоставя и за дете, което е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст.

(6) При условията на ал. 1, т. 1, 3, 4, 5 и 6 месечна помощ се предоставя на семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, в случай че:

1. семейството не получава месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето;

2. средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(7) В случаите по ал. 6 другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ по ал. 1.

(8) Размерът на месечната помощ по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да е по-малък от предходната година.

(9) Месечната помощ по ал. 1 се прекратява преди изтичането на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и:

1. при осиновяване на детето;

2. при настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. при промяна на настойника/попечителя на детето;

4. когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

(10) В случаите по ал. 9, т. 4 се прилага чл. 7, ал. 13.

Предложение от народните представители Надя Клисурска, Виолета Желева, Кристина Сидорова и Пенчо Милков:

В § 4, в създавания чл. 8е, в ал. 4 думите „средно образование, но не повече от 20-годишна възраст“ се заменят с „обучението, но не по-късно от навършване на 26-годишна възраст“.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от народните представители Георги Гьоков, Иван Иванов, Валери Жаблянов, Драгомир Стойнев, Надя Клисурска-Жекова, Виолета Желева, Кристина Сидорова, Цветан Топчиев, Пенчо Милков и Румен Георгиев:

В § 4, в текста на създавания чл. 8е се правят следните изменения и допълнения:

1. в ал. 1, в основния текст, след думата „страната“ се поставя нова запетая и се добавя „независимо от доходите на семейството“.

2. ал. 2 и 3 – отпадат.

3. ал. 4 и 5 стават съответно ал. 2 и 3.

4. ал. 6 става ал. 4, като в нея т. 2 отпада.

5. ал. 7 става ал. 5, като в нея думите „ал. 6“ се заменят с „ал. 4“.

6. ал. 8 и 9 стават съответно ал. 6 и 7.

7. ал. 10 става ал. 8, като в нея думите „ал. 9“ се заменя с „ал. 7“.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от народния представител Светлана Ангелова, направено по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В § 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) За деца с двама починали родители месечната помощ по ал. 1 се отпуска независимо от доходите на семейството.“

2. Досегашните ал. 3, 4 и 5 стават съответно ал. 4, 5 и 6.

3. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея в т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „освен в случаите, когато детето е с двама починали родители“.

4. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея цифрата „6“ се заменя с „7“.

5. Досегашните ал. 8 и 9 стават съответно ал. 9 и 10.

6. Досегашната ал. 10 става ал. 11 и в нея цифрата „9“ се заменя с „10“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 4, който става § 5:

§ 5. Създава се чл. 8е:

„Чл. 8е. (1) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител се предоставят на другия родител или на настойника/попечителя, който отглежда детето и живее постоянно в страната, при условие че детето:

1. не получава наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;

2. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

5. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

6. живее постоянно в страната.

(2) Месечната помощ по ал. 1 се отпуска на другия родител или настойника/попечителя, в случай че средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(3) За деца с двама починали родители месечната помощ по ал. 1 се отпуска независимо от доходите на семейството.

(4) Когато помощта се отпуска на настойника/попечителя на детето, при преценка на наличието на условието по ал. 2, се вземат предвид доходите на семейството на настойника/попечителя и на детето, за което се иска помощта.

(5) Месечната помощ по ал. 1 се предоставя до навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(6) При условията на ал. 1, т. 1, 2 и 6 месечна помощ се предоставя и за дете, което е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст.

(7) При условията на ал. 1, т. 1, 3, 4, 5 и 6 месечна помощ се предоставя на семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, в случай че:

1. семейството не получава месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето;

2. средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4, освен в случаите, когато детето е с двама починали родители.

(8) В случаите по ал. 7 другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ по ал. 1.

(9) Размерът на месечната помощ по ал. 1 се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България, като не може да е по-малък от предходната година.

(10) Месечната помощ по ал. 1 се прекратява преди изтичането на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и:

1. при осиновяване на детето;

2. при настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. при промяна на настойника/попечителя на детето;

4. когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

(11) В случаите по ал. 10, т. 4 се прилага чл. 7, ал. 13.

(12) Месечната помощ по ал. 1 не може да се получава заедно с персонална пенсия на дете по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 5. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „майка (осиновителя/осиновителката)“ се поставя запетая и се добавя „родителя, настойника или попечителя“.

2. В ал. 2 думите „ал. 1“ се заменят с „чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

3. В ал. 3 след думата „помощите“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

4. В ал. 4 след думата „помощи“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 5, който става § 6:

§ 6. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „родителя, настойника или попечителя“.

2. В ал. 2 думите „ал. 1“ се заменят с „чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3“.

3. В ал. 3 след думата „помощите“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3“.

4. В ал. 4 след думата „помощи“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3“.

§ 6. В чл. 10 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „8 и 8д“ се заменят с „8, 8д и 8е“.
2. В ал. 3 думите „чл. 7 и 8“ се заменят с „чл. 7, 8 и 8е“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 6, който става § 7.

Предложение от народния представител Светлана Ангелова, направено по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

Създава се нов § 7:

„§ 7. В чл. 11 думите „т. 1 и 2“ се заменят с „т. 1, 2 и 4“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 8:

§ 8. В чл. 11 думите „т. 1 и 2“ се заменят с „т. 1, 2 и 4“.

§ 7. В чл. 12, ал. 1 се създава т. 11:

„11. за месечните помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител – след навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.“

Предложение от народните представители Надя Клисурска, Виолета Желева, Кристина Сидорова и Пенчо Милков:

В § 7, в създаваната т. 11 думите „средно образование, но не повече от 20-годишна възраст“ се заменят с „обучението, но не по-късно от навършване на 26-годишна възраст“.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 7, който става § 9.

§ 8. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 след числото „3“ се добавя „и чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4“.
2. В ал. 5 думите „8 и 8д“ се заменят с „8, 8д и 8е“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 8, който става § 10.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на подразделението.

§ 9. Месечната помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца не може да се получава заедно с персонална пенсия на дете по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя за § 9, но предлага да бъде отхвърлен, тъй като е отразен на систематичното му място в § 5 в редакцията на комисията.

§ 10. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 76, 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г.,

бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 15, 16, 17, 30, 46, и 53 от 2018 г.) в Преходните и заключителните разпоредби се създава § бв:

„§ бв. (1) Отпуснатите до 31 декември 2018 г. персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител по чл. 92 продължават да се изплащат в размерите, определени към тази дата по досегашния ред.

(2) Персоналната пенсия на дете, за което е отпусната месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, се прекратява на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от Кодекса за социално осигуряване от първо число на месеца, в който е отпусната помощта, въз основа на информация, предоставена на Националния осигурителен институт по служебен път от Агенцията за социално подпомагане в 3-дневен срок от отпускане на помощта.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 10, който става § 11:

§ 11. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 76, 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 15, 16, 17, 30, 46, 53, 64 и 77 от 2018 г.) в преходните и заключителните разпоредби се създава § бв:

„§ бв. (1) Отпуснатите до 31 декември 2018 г. персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител по чл. 92 продължават да се изплащат в размерите, определени към тази дата по досегашния ред.

(2) Персоналната пенсия на дете, за което е отпусната месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, се прекратява на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от първо число на месеца, в който е отпусната помощта, въз основа на информация, предоставена на Националния осигурителен институт по служебен път от Агенцията за социално подпомагане в тридневен срок от отпускане на помощта.“

§ 11. В срок два месеца от обнародването на закона в „Държавен вестник“ Министерският съвет да приеме изменения в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 21 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 43, 61 и 81 от 2000 г., бр. 36 от 2001 г., бр. 19 от 2002 г.; попр., бр. 21 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2002 г.; Решение № 7581 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 76 от 2002 г., Решение № 11701 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 119 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2003 г., бр. 25 и 68 от 2004 г., бр. 24 от 2005 г., бр. 48 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 17 от 2008 г., бр. 1, 16, 79, 84 и 87 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., бр. 13 от 2011 г., бр. 16 и 80 от 2012 г., бр.

33 и 62 от 2013 г., бр. 23 от 2014 г., бр. 19 и 40 от 2015 г., бр. 17 и 54 от 2016 г., бр. 29 и 41 от 2017 г. и бр. 21 и 49 от 2018 г.).

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 11, който става § 12:

§ 12. Министерският съвет в срок от два месеца от обнародването на този закон в „Държавен вестник“ приема необходимите изменения и допълнения в наредбата по чл. 106 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 12. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г. с изключение на § 3 и 11, които влизат в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 12, който става § 13:

§ 13. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г. с изключение на § 4 и 12, които влизат в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Председател на КТСДП:

Д-р Хасан Адемов